

ปอดอักเสบในเด็ก โรคไม่เด็ก ภัยเงียบที่เสี่ยงถึง

ศูนย์ : ศูนย์สุขภาพเด็ก

บทความโดยแพทย์ : พญ. ธิดารัตน์ แก้วเงิน

โรคปอดอักเสบในเด็ก หรือ ปวดบวม อีกหนึ่งโรคที่มาพร้อมกับฤดูฝน และ ฤดูหนาว เป็นโรคที่อันตรายทำให้เกิดการอักเสบ ส่งผลให้การทำงานของระบบทางเดินหายใจลดลง เกิดความผิดปกติของการแลกเปลี่ยนก๊าซในปอด ในเด็กบางคนโดยเฉพาะคลอดก่อนกำหนด เด็กที่เป็นโรคหัวใจ มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง เสี่ยงต่อการเกิดโรคแทรกซ้อนที่รุนแรงจนถึงเสียชีวิตได้

สาเหตุของโรคปอดอักเสบในเด็ก

โรคปอดอักเสบ หรือปวดบวม เกิดขึ้นได้จาก 2 สาเหตุหลักๆ คือ

1. **ปอดอักเสบที่ไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อ** เช่น การแพ้หรือการระคายเคืองจากสารที่สูดดมเข้าไป การสำลักอาหาร
2. **ปอดอักเสบจากการติดเชื้อ** โดยส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อไวรัสและแบคทีเรีย ส่วนเชื้อราและพยาธิพบได้น้อยเชื้อแบคทีเรียที่สำคัญได้แก่ Streptococcus pneumoniae, Gr.A Streptococcus, เชื้อฮิบ (Haemophilus influenzae type B) หรือเชื้อไมโครพลาสมา ส่วนเชื้อไวรัสที่พบบ่อยในเด็ก โดยเฉพาะ ได้แก่ RSV, ไข้หวัดใหญ่ และ hmpv เป็นต้น

เด็กกลุ่มใดเสี่ยงปอดอักเสบ?

เด็กที่เสี่ยงโรคปอดอักเสบ ได้แก่ ทารกคลอดก่อนกำหนดหรือน้ำหนักตัวแรกเกิดน้อย เด็กตั้งแต่แรกคลอด - 5 ปี เด็กที่มีความผิดปกติของระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง เด็กที่พักรักษาตัวในหอผู้ป่วยหนัก หรืออยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กที่ไม่ได้มาตรฐาน

ซึ่งโรคปอดอักเสบในเด็ก สามารถติดต่อได้หลายทาง เช่น หายใจเอาเชื้อเข้าปอดจากคนที่ไอ หรือจามใกล้กันแล้วไม่ได้ปิดบัง โดยการสำลักเอาสารเคมีหรือเศษอาหารเข้าไปในปอด หรือแมกระทั่งโดยการแพร่กระจายไปตามกระแสเลือด จากที่มีการติดเชื้อในกระแสเลือด

อาการปอดอักเสบ

เมื่อเป็นโรคปอดอักเสบอาการจะแตกต่างกันในผู้ป่วยแต่ละราย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุ อายุของผู้ป่วยและความ

- มีไข้ ไอมีเสมหะ อาจพบหายใจเหนื่อยหอบ หรือหายใจลำบาก มีปีกจมูกบาน ขณะหายใจมีชายโครง หรือหน้าอกบุ๋ม
- บางรายอาจมีอาการร้องกวน งอแงกว่าปกติ กระสับกระส่าย
- ในเด็กเล็กอาการส่วนใหญ่จะไม่มีลักษณะเฉพาะ อาจมีไข้ หรือไม่มีไข้ก็ได้ ไม่ยอมดูดนมหรือน้ำ อาจมีอาการซึม หรือ
- ในเด็กโตอาจมีอาการเจ็บหน้าอกเวลาหายใจเข้าออกลึก ๆ รวมด้วย

การตรวจและวินิจฉัย

จากอาการและอาการแสดงข้างต้น หากแพทย์ตรวจร่างกายพบความผิดปกติของเสียงปอด ซึ่งอาจพิจารณาส่งตรวจรังสีทรวงอก รวมถึงการตรวจเลือด และตรวจป้ายจมูก (nasal swab) เพื่อหาเชื้อสาเหตุร่วมด้วย เช่น ไวรัส

การรักษาปอดอักเสบ

วิธีการดูแลรักษาโรคปอดอักเสบ หรือปอดบวมในเด็ก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. **การรักษาแบบประคับประคอง** สำหรับผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัส และเชื้ออื่นๆ ซึ่งแพทย์อาจพิจารณาให้ยาละลายเสมหะในกรณีที่เสมหะเหนียว อาจมีการให้ยาพ่นขยายหลอดลมในกรณีที่ได้ยินเสียงหลอดลมตีบจากภาวะหอบหรือในกรณีที่มีการหายใจลำบากหรือรุนแรง อาจพิจารณาใช้เครื่องช่วยหายใจผ่านทางหน้ากากหรือพิจารณาใส่ท่อช่วยหายใจ และทำกายภาพบำบัดทรวงอกเพื่อช่วยระบายเสมหะให้ถูกขับออกจากปอดและหลอดลมได้ดีขึ้น เป็นต้น
2. **การรักษาแบบเฉพาะ** โดยการให้ยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสมต่อเชื้อโรคต้นเหตุของโรคปอดอักเสบปอดบวมนั้น

ป้องกันโรคปอดอักเสบในเด็กได้อย่างไร?

ป้องกันโรคดังกล่าวได้ โดย การหลีกเลี่ยงพาเด็กไปในสถานที่ซึ่งมีคนแออัดหรืออยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย จัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้านให้สะอาด ควันจากท่อไอเสียรถ หรืออากาศที่หนาวเย็นเกินไป หมั่นล้างมือทำความสะอาดบ่อยๆ

ที่สำคัญ คือ เด็กควรได้รับวัคซีนป้องกันเชื้อโรคที่อาจก่อให้เกิดโรคปอดอักเสบ ได้แก่ วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ (Flu vaccine) รวมถึงวัคซีนป้องกันเชื้อแบคทีเรียในกลุ่มนิวโมคอคคัสหรือฮิบ วัคซีนชนิดนี้จะป้องกันการติดเชื้อดังกล่าวและช่วยลดความรุนแรง โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อชนิดรุนแรง เช่น เด็กที่ไม่มีม้าม มีโรคไตชนิดเนโฟรติก หรือมีโรคเรื้อรังอื่นๆ เช่น ไตวายเรื้อรัง หรือมีภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นต้น

โรคปอดอักเสบในเด็กเป็นโรคที่พบได้บ่อย และในกรณีที่มีอาการรุนแรงอาจทำให้เกิดภาวะการหายใจล้มเหลวได้ หากสงสัยว่าบุตรหลานเริ่มมีอาการของโรคปอดอักเสบติดเชื้อมากก็ควรพามาพบแพทย์โดยเร็ว เพื่อจะได้รับการรักษาอย่างทัน

พญ. อธิรัตน์ แก้ว
R. THIDARAT KAEWN

.

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย